

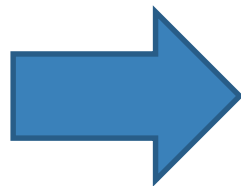
Бірін-бірі бағалау: оқушылар тәжірибесі мен көзқарасы

Акмарал Утеулина
НЗМ Ақтөбе

КІРІСПЕ

**Дәстүрлі
бағалау**

**Критериалды
бағалау**

Қалыптастырушы бағалау

Бірін-бірі бағалау

ЗЕРТТЕУДІҢ МАҚСАТЫ

Бұл зерттеудің мақсаты - студенттердің тәжірибесі мен сабақтағы өзара бағалау процесіне қатынасын зерттеу:

- сабақ барысында оқушылар бір-бірін қалай бағалайды
- кездесетін қиыншылықтар
- сабақ барысында өзара бағалауды қалай қолдану керектігі туралы мұғалімдерге арналған кеңестер.

ЗЕРТТЕУ СҰРАҚТАРЫ

8 және 12 сынып оқушыларының сабақ барысындағы бірін-бірі бағалау үрдісіндегі тәжірибесі мен оған көзқарасы қандай?

- Оқушылардың бірін-бірі бағалау үрдісіне көзқарасы қандай?
- Оқушылар үшін қандай қиындықтар мен пайдасы бар?

ӘДЕБИЕТТЕРГЕ ШОЛУ

Оқушылардың
өзара бағалау
үрдісі жайлы
түсінігі

оқу процесіне
қызығушылықты
оятады (Llado et al.,
2013)

жасырын кері
байланыс тиімдірек
(Rotsaert et.al., 2017)

сенімділігі күмән
туғызады (Grez
et.al., 2012)

кері байланыс
беруші оқушыға
тиімдірек (Foley,
2013)

оқушының стресс
сезуі (Llado et.al.,
2013)

“Бірін-бірі бағалау өзара ұқсас әрекеттерді қамтитын жалпы термин” (Reinholz, 2016, p.301)

ӘДЕБИЕТТЕРГЕ ШОЛУ

Өзара бағалаудың артықшылықтары

метакогнитивті қабілеттерді
дамыту (Isaacs et.al., 2013)

бағалау үрдісін тереңірек түсіну
(Jones, 2016)

өзінің әлсіз және күшті
жақтарын түсіну (Sebba et.al.,
2008)

Өзара бағалаудың кемшіліктері

уақыт талап етеді (Isaacs et.al.,
2013)

асыра бағалау немесе төмен
бағалау (Grez et.al., 2012)

сенімді және дәл емес (Theising
et.al., 2014)

МЕТОДОЛОГИЯ

**Зерттеу түрі:
сапалық (кейс
стади)**

**Қатысушылар:
мақсатты
іріктеу**

**Дерек жинау:
жартылай
құрылымды
сұхбат**

ДЕРЕКТЕРДІ ТАЛДАУ

Оқушылардың көзқарасы бойынша сыныпта өзара бағалау қалай жүзеге асырылады?

8 сынып оқушылары

- жиі қолданылады
- барлық дерлік сабақта қолданылады
- түрлі әдістер
- мұғалім белсенді қатысады

12 сынып оқушылары

- алдыңғы сыныптарда жиірек қолданылды
- гуманитарлық пәндерде көбірек, ғылыми пәндерде сиректеу
- түрлі әдістер
- мұғалім белсенді қатысады

□ “Бірін-бірі бағалау өзара ұқсас әрекеттерді қамтитын жалпы термин” (*Reinholz, 2016, p.301*)
Жалпы алғанда, бұл сыныпта өзара бағалаудың қолданыстағы тәжірибесін, оқушылардың қатысуын және олардың осы бағалау тәсілінің табиғатын түсінуін көрсетеді..

ДЕРЕКТЕРДІ ТАЛДАУ

Оқушылардың өзара бағалау үрдісіне және құрдастарының кері байланысына көзқарасы қандай?

<i>8 сынып оқушылары</i>	<i>12 сынып оқушылары</i>
<ul style="list-style-type: none">▪ салыстырмалы түрде жағымды сезімде	<ul style="list-style-type: none">▪ жағымды да, жағымсыз да сезімде
<ul style="list-style-type: none">▪ өзара бағалау процесіне байсалды көзқарас	<ul style="list-style-type: none">▪ оқушылардың қарым қатынасына кері әсерінен теріс көзқарас
<ul style="list-style-type: none">▪ қорқыныш сезімі / өзін-өзі бағалауға кері әсер ету	<ul style="list-style-type: none">▪ сыныптасының кері байланысына оң көзқарас
<ul style="list-style-type: none">▪ кері байланыстан тиімді ақпарат алу	<ul style="list-style-type: none">▪ мұғалімнің кері байланысын тиімдірек деп табады

□ *өзара бағалау үрдісінің оқушылардың қарым қатынасына кері әсері*

Бұл тұжырым мұғалімнің шешуі керек проблеманы анықтайды, өйткені сыныптастарының бағалау процесіне қатысты оқушылардың сезімдері бағалау процесіне жалпы көзқарасқа теріс әсер етеді. Сондықтан мұғалімдер сыныпта достық ахуал тудырып, өзара бағалау үшін қажетті дағдыларды дамытуы керек. Sebba et.al. (2010) өз еңбегінде бір-бірін бағалау үшін қажетті педагогикалық шеберліктің маңыздылығы туралы баяндаған.

ДЕРЕКТЕРДІ ТАЛДАУ

Бірін-бірі бағалау үрдісінің оқушылар үшін қандай қиындықтары мен пайдасы бар?

8 сынып оқушылары	12 сынып оқушылары
▪ оқушылардың дамуына көмектеседі	▪ өз сыныптастарынан білім алады
▪ талдау жасау дағдысын дамытады	▪ қарым-қатынас дағдысын дамытады
▪ сыни тұрғыдан ойлау қабілетін жақсартады	▪ презентация көрсету дағдысын қалыптастырады
▪ қателіктердің болдырмауға септігін тигізеді	

□ *презентацияға берілген кері байланыс сондай презентацияны көрсете білу дағдысын жақсартады (Topping, 2009)*

Бұл тұжырым 12-сынып оқушылары ұсынған жоғары сапалы пікірлер олардың презентация дағдыларын жетілдіруге көмектескен деген идеясына сәйкес келеді. Сондықтан мұғалімдер үшін оқушыларды сыныптастарымен кері байланыс арқылы бағалау процесіне тарту өте маңызды.

ДЕРЕКТЕРДІ ТАЛДАУ

Бірін-бірі бағалау үрдісінің оқушылар үшін қандай қиындықтары мен пайдасы бар?

8 сынып оқушылары	12 сынып оқушылары
<ul style="list-style-type: none">▪ сыныптастарын бағалауға қажет дағдының жетіспеуі	<ul style="list-style-type: none">▪ бейтарап көзқарас
<ul style="list-style-type: none">▪ кейбір оқушылардың кері байланысының төмен сапалы болуы	<ul style="list-style-type: none">▪ оқушылардың қарым-қатынасына кері әсер етуі
<ul style="list-style-type: none">▪ кейбір сыныптастарын төмен бағалау немесе асыра бағалау	<ul style="list-style-type: none">▪ плагиат болу мүмкіндігі
<ul style="list-style-type: none">▪ сыныптастарының көңілі туралы қобалжу	

□ өзара бағалау үрдісінің оқушылардың қарым қатынасына кері әсер

Бұл тұжырым кері байланыстың мазмұны мен сапасы оқушылар арасындағы қарым-қатынасқа байланысты болатынын көрсеткен басқа зерттеудің қорытындысына қайшы келеді (Foley, 2013). Осы зерттеу нәтижесі бойынша бұл оқушылардың қарым-қатынасына әсер ететін өзара бағалау болып табылады. Бұл сыныпта достық орта құру, нені және қалай бағалау керек екендігі туралы нақты нұсқаулар беру маңыздылығын дәлелдейді.

Қорытынды

- оқушыларға өзара бағалаудың пайдасын түсіндіру:
 - оқушыларды сапалы кері байланыс беруге ынталандыру
 - өзара бағалау үрдісінің оқушылардың қарым-қатынасына кері әсерінің алдын алу
- жағымды орта құрастыру
- өзара бағалауды жағары сыныптарда қолдануды жалғастыру
- жоғары сыныптарды бұл әдісті ғылыми пәндерде қолдану
- оқушыларғы нені бағалау жіне қалай бағалау жөнінде нақты нұсқаулар беру

- Foley, S. (2013). Student views of peer assessment at the International School of Lausanne. *Journal of research in International Education*, 12 (3), 201-213. Retrieved from <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1475240913509766>
- Grez, L., Valcke, M., Roozen, I., (2012). How effective are self- and peer assessment of oral presentation skills compared with teachers' assessments? *Active Learning in Higher Education*, 13 (2), 129-142. Retrieved from <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1469787412441284>
- Isaacs, T., Catherine, Z., Herbert, G. with Coombs, S. J. and Smith, Ch. (2013). Key concepts in Educational Assessment. SAGE.
- Jones, J. (2016). Impact of peer assessment on understanding of the assessment process and criteria. *British Journal of Midwifery*, 24 (7), 484-490. Retrieved from <http://web.b.ebscohost.com/abstract?direct=true&profile=ehost&scope=site&authtype=crawler&jrnl=09694900&AN=116825203&h=L3x0qMygi0b5WYJEq1dv0uczYyOP4UdjVoyeiemoIS%2fMJCeZIID7nBeR3CMY%2bo1vOjJV%2fc6sRw2a1%2fWRd%2b9bdQ%3d%3d&crl=c&resultNs=AdminWebAuth&resultLocal=ErrCrlNotAuth&crlhashurl=login.aspx%3fdirect%3dtrue%26profile%3dehost%26scope%3dsite%26authtype%3dcrawler%26jrnl%3d09694900%26AN%3d116825203>
- Llado, A., Soley, L., Sansbello, R., Pujolras, G., Planella, J., Roura-Pascual, N., Martinez, J. & Moreno, L. (2013). Students perceptions of peer assessment: an interdisciplinary study. Retrieved from http://ezproxy.library.nu.edu.kz:4200/eds/pdfviewer/pdfviewer?sid=3064b127-93b0-45d4-8c98-e391c20122fc%40session_mgr103&vid=1&hid=104
- Rotsaert, T., Panadero, E., Estrada, E., Schellen, T. (2017). How do students perceive the educational value of peer assessment in relation to its social nature? A survey study in Flanders. *Studies in Educational Evaluation*, 53, p. 20-40. Retrieved from [http://www.onderwijskunde.ugent.be/files/download_trotsaer_Rotsaert,_Panadero,_Estrada,_and_Schellens_\(2017\).pdf](http://www.onderwijskunde.ugent.be/files/download_trotsaer_Rotsaert,_Panadero,_Estrada,_and_Schellens_(2017).pdf)
- Sebba, J., Crick, R. D., Yu, G., Lawson, H., Harlen, W. and Durant, K. (2008). Systematic review of research evidence of the impact on students in secondary schools of self- and peer assessment. Technical report. Retrieved from <https://eppi.ioe.ac.uk/cms/Portals/0/PDF%20reviews%20and%20summaries/Self%20Assessment%20Summary.pdf?ver=2008-10-30-115426-117>
- Theising, K., Wu, K., & Sheehan, A. (2014). Impact of peer assessment on student pharmacists' behaviors and self-confidence. *Currents in Pharmacy Teaching and Learning*, 6, 10-14. Retrieved from [http://www.pharmacyteaching.com/article/S1877-1297\(13\)00169-X/fulltext](http://www.pharmacyteaching.com/article/S1877-1297(13)00169-X/fulltext)
- Topping, K. (2009). Peer assessment. *Theory into Practice*, 48 (1), 20-27. Retrieved from <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00405840802577569>

**НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!**